

Valvontavaatimusten käsittely

KANTELU

Kantelija on arvostellut apulaisoikeuskanslerille 3.3.2023 osoittamassaan kantelussa Kaarinan kaupungin rakennus- ja ympäristövalvonnan menettelyä. Kantelijan mukaan rakennus- ja ympäristövalvonta ei ole puuttunut luvattomaan rakentamiseen osoitteissa A (autotallirakennus), B (asuinrakennuksen laajennus), C (navettarakennuksen katos) ja D (betonilaatta). Kantelijan mukaan A:n luvattoman autotallin taakse on haudattu jätteitä. Lisäksi kantelijan mukaan poistettaviksi määrätyt lasijätteet on toimitettu luvattomaan paikkaan, minkä seurauksena yrittäjä olisi säästännyt jätemaksuja noin 30 000 euron edestä. Hän arvostelee sitä, ettei viranomainen ole valvonut jätteiden asianmukaista hävittämistä.

SELVITYS

Kaarinan kaupunginhallitus on 19.6.2023 antanut asiasta apulaisoikeuskanslerin pyytämän selvityksen (dnro KNA/1433/11.03.02.03/2022), jonka liitteenä on kaupungin ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan selvitykset.

Kaarinan kaupungin ympäristönsuojelun selvityksen mukaan toiminnanharjoittaja on esittänyt 18.10.2022 ja 19.1.2023 kaikki jätehuoltoonsa liittyvät tositteet vuosien 2017–2022 ajalta ja viranhaltijat ovat tarkastaneet ne. Toiminnanharjoittaja on toimittanut myös aikaisemmin tositteita pyydettyä ja myös oma-aloitteisesti. Kirjanpitudokumentit ovat salassa pidettäviä toiminnanharjoittajan pyynnöstä. Toiminnanharjoittaja on toimittanut 8.10.2021 laskun maansiirrosta. Sen mukaan kuormia on toimitettu viiteen paikkaan, joilla on ympäristölupa. Kuljetusyrittäjä on

19.10.2021 ilmoittanut, että aumaan liittyvä maa-aineskuorma on hyväksytty vastaanottoaikaan, jolla on ympäristölupa.

Kaarinan kaupungin rakennusvalvonnan selvityksen mukaan kantelijan yksilöimien luvattomien rakennusten osalta A:n autotallirakennusta koskevaa asiaa ei ole aiemmin saatettu rakennusvalvonnan tietoon. Rakennusvalvonta on ilmoittanut ryhtyvänsä selvittämään asiaa. B:n osalta on selvityksen mukaan oletettavasti kysymys rakennuksen luvattomasta autokatososasta, joka on poistettu rakennusvalvonnan valvontatoimenpiteiden jälkeen. C:n navetan kunnostamisen ei ole katsottu edellyttävän toimenpidelupaa. D:n betonilaatalle on myönnetty toimenpidelupa, joka on lainvoimainen.

Kaarinan kaupungin rakennusvalvonta on toimittanut oikeuskanslerinvirastoon rakennusvalvonnan 21.6.2023 päivätyn tarkastusmuistion, jonka mukaan kantelussa ilmoitettuun luvattoman rakennuksen kohteeseen A on tehty tarkastuskäynti 13.6.2023. Rakennusvalvonta on arvioinut, että rakennus ei ole luvattomasti toteutettu eikä siten tarvitse jälkikäteistä lupaa.

VASTINE

Kantelija on antanut vastineensa hankitusta selvityksestä ja täydentänyt sitä useita kertoja.

RATKAISU

Arviointi

Perustuslain 21 §:n oikeusturvasäännöksen mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheetonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Käsittelyn julkisuus sekä oikeus tulla kuulluksi, saada perusteltu päätös ja hakea muutosta samoin kuin muut oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin ja hyvän hallinnon takeet turvataan lailla.

Hallintolain (434/2003) 19 §:n mukaan asia pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla vaatimukset perusteineen.

Hallintolain 20 §:n mukaan hallintoasia tulee vireille, kun asian vireille panemiseksi tarkoitettu asiakirja on saapunut toimivaltaiseen viranomaiseen tai kun asia on sille suullisen vireillepanon yhteydessä esitetty ja käsittelyn aloittamiseksi tarvittavat tiedot on kirjattu.

Hallintolain 43 §:n 1 momentin mukaan hallintopäätös on annettava kirjallisesti.

Hallintolain 46 §:n 1 ja 2 momentin mukaan, jos päätökseen on ennen valituksen tekemistä vaadittava oikaisua erikseen säädettyssä oikaisuvaatimusmenettelyssä, ohjeet tällaisen oikaisukeinon käyttämisestä on annettava samanaikaisesti päätöksen kanssa. Oikaisuvaatimusohje on annettava myös silloin, kun erikseen on säädetty hallintopäätöksen saattamisesta viranomaisen käsiteltäväksi muuna kuin muutoksenhakuasiana.

Hallintolain 47 §:n 1 momentin mukaan päätökseen, johon saa hakea muutosta valittamalla, on liitettävä valitusosoitus.

Apulaisoikeuskansleri on kantelijan aiempaan kanteluun 15.6.2022 antamassaan päätöksessä dnro [OKV/391/10/2021](#) (hallintopakkotoimenpiteisiin ryhtyminen ympäristö- ja rakennusvalvonnassa) kiinnittänyt Kaarinan kaupungin ympäristö- ja rakennusvalvonnan sekä kaupunginhallituksen vakavaa huomiota ympäristönsuojelu-, maankäyttö- ja rakennus- sekä jätelain noudattamiseen varmistamalla valvontatoimenpiteiden tehokkuus riittävällä seurannalla ja tarvittaessa hallintopakkotoimenpiteisiin ryhtymällä. Apulaisoikeuskansleri on ratkaisussaan todennut, että Kaarinan kaupungin ympäristö- ja rakennusvalvontaviranomaiset eivät olleet valvoneet tuolloin käsiteltävänä olleessa kantelussa tarkoitettujen kiinteistöjen tilannetta ympäristösuojelulain, maankäyttö- ja rakennuslain sekä jätelain edellyttämällä tehokkuudella. Valvontatoimenpiteet oli aloitettu jo noin kymmenen vuotta aiemmin, mutta valvontaviranomaisten edellyttämiä toimenpiteitä ollut vielä kukaan saatu toteutettua.

Valituskelpoisen päätöksen tekemisestä rakennusvalvonta-asioissa on annettu useita päätöksiä (ks. apulaisoikeuskanslerin päätös 11.12.2019 dnro [OKV/2021/1/2018](#), apulaisoikeuskanslerin päätös 20.9.2021 dnro [OKV/646/10/2020](#) ja päätökseni 6.10.2022 dnro [OKV/1017/10/2021](#)). Niissä on todettu, että kysymys rakennusvalvonnan puuttumis- ja toimenpidekynnyksestä tulisi voida viime kädessä saattaa muutoksenhaun kautta hallintotuomioistuinten arvioitavaksi.

Kaarinan kaupunginhallituksen asiassa toimittamasta selvityksestä käy ilmi, että Kaarinan kaupungin ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta ovat joihinkin kantelijan vireillepanoihin todenneet asian selvittämisen jälkeen, että toiminta on ollut asianmukaista ja ettei asiassa ole ollut syytä ryhtyä enempään valvontatoimenpiteisiin.

Kaarinan kaupungin ympäristönsuojelun selvityksen mukaan toiminnanharjoittaja on esittänyt jätehuoltoonsa liittyvät tositteet ja ympäristönsuojelu on todennut ne asianmukaisiksi.

Kaarinan kaupungin rakennusvalvonnan selvityksen mukaan C:n navetan kunnostamisen ei ole katsottu edellyttävän toimenpidelupaa. Kaarinan kaupungin rakennusvalvonnan 21.6.2023 päivätyn tarkastusmuistion mukaan A:n tarkastuksella on todettu, ettei rakennus ole luvattomasti toteutettu eikä siten tarvitse jälkikäteistä lupaa.

Kaarinan kaupunginhallituksen antamasta selvityksestä ei käy yksiselitteisesti ilmi, onko kante-
lijän edellä mainittuja toimenpidevaatimuksia käsitelty asianomaisissa kaupungin toimielimissä
siten, että hänellä olisi ollut mahdollisuutta saattaa valvontatoimenpiteiden riittävyys tai riittä-
mättömyys hallintotuomioistuimen arvioitavaksi. Selkeät hallintopakkotoimenpiteisiin ryhtymistä
koskevat vaatimukset tulee käsitellä asianomaisessa lautakunnassa, jos niihin ei ryhdytä, jotta
vaatimusten esittäjällä on mahdollisuus saada asiassa muutoksenhakukelpoisen päätös ja
saattaa asia tarvittaessa valituksena hallintotuomioistuimen arvioitavaksi.

Toimenpiteet

Kiinnitän Kaarinan kaupungin ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan huomiota hallintolain
säännösten noudattamiseen siten, että viranomaistoiminnassa toteutuu asian vireillepanijan oi-
keus saada asiassaan kirjallinen valituskelpoinen päätös.

Asia ei anna aihetta muihin toimenpiteisiini.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Esittelijäneuvos

Elina Nyholm